

Inserati se sprejemajo in voljâ
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemar velja:
Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za polleta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
veljâ 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Rojaki!

Z razglasom od 26. dne preteklega meseca Vam je podpisani odbor naznanil velevažno vest, da nas Cesarja veličanstvo zopet kliče na volilno bojišče za izvolitev poslancev v državni zbor dunajski. S tem razglasom Vam je ob enem objavil, da je zaupnim možém našega naroda razposlal vabila, naj se po vseh volilnih okrajih osnujejo podobori, ki so v vedni dotiki z volilci in centralnemu odboru morejo naposled tudi nasvetovati možé, ktere naj različnim okrajem priporočamo za naše poslance v državni zbor.

Z živim zadovoljstvom in prisrčno zahvalo pripoznava centralni odbor, da so velespoštovani rodoljubi po deželi nemudoma šli na delo, nas krepko in večidel s sijajnim vspehom v vsem podpirali, ter nam nasvetovali možé, ki naj jih volilcem priporočamo za poslance, da po njih narod slovenski dobi prave svoje zastopnike, ki bodo v državnem zboru pomagali celiti silne in mnogovrstne rane, ki jih je Avstriji prizadjala zadnjih 6 let ondi gospodujoča stranka tako imenovanih ustavovernih liberalcev.

Predragi rojaki! Zaupljivo se tedaj danes obračamo do Vas, da boste radi čuli naš glas in enoglasno volili možé, ki Vam jih tù živo priporočamo. Ne zâbite, da volitev ta je neizmerne važnosti za Vaš lastni, dežele naše in vse Avstrije blagor, in da v Vaših rokah je zdaj našega naroda čast in sreča! Branite jo po vsi svoji moči!

Ti možjé Vašega zaupanja popolnem vredni so:

I. V kmetskih občinah, ktere volijo 24. dne t. m., to je, sv. Janeza Krstnika dan:

1. Za sodniški okraj kranjski, loški in tržiški (kteri skupaj volijo v Kranji), — za kamniški in podbrdski (ktera skupaj volita v Kamniku), in za radoljski in kranjsko-gorski (ktera skupaj volita v Radoljici):

gospod **Karol grof Hohenwart**,

véliki posestnik v Ravnah na Notranjskem, bivši minister.

2. Za sodniški okraj ljubljanski in vrhniški (ktera skupaj volita v Ljubljani), — litijski in zatiški (ki volita v Litiji), — ribniški in veliko-laški (ki volita v Ribnici):

gospod **Karol Klun**,

duhovnik in deželni poslanec.

3. Za okraj postojnski, bistriški, senožeški in vipavski (ki volijo skupaj v Postojni), — planinski, loški in idrijski (ki volijo v Logatcu):

gospod **Adolf Obreza**,

posestnik v Cirknici.

4. Za okraj novomeški (ki voli v Novem mestu), — krški in kostanjeviški (ktera volita v Krškem), — črnomeljski in metliški (ktera volita v Črnomlji):

gospod **Viljem Pfeifer**,

posestnik, župan in deželni poslanec v Krškem.

5. Za okraj kočevski (ki voli v Kočevji), — trebanjski in žužemberški (ktera volita v Trebnem), — rateški in mokronoški (ktera volita v Ratečah):

gospod **Josip grof Barbo**,

véliki posestnik in deželni poslanec.

II. V mestih in trgih 30. junija t. l.:

Za Postojno, Idrijo, Vrhniko, Lož, Radolico, Tržič, Kamnik, Kranj in Loko:

gospod **dr. Josip Poklukar**,

posestnik in deželni poslanec.

Kandidata za dolenjska mesta in trge in pa za mesto ljubljansko s kupčijsko zbornico vred se naznanita kmalu.

V Ljubljani 17. junija 1879.

Za narodni centralni volilni odbor:

Dr. Janez Bleiweis,

prvomestnik.

Pred volitvami še nekoliko.

Kakor je žalosten spominj na volitve za državni zbor pred šestimi leti, ko smo imeli Slovenci zoper sebe dva huda sovražnika: narodni razdor in nemškutarijo po vladi na vso moč podpirano, — tako vesel je pogled na sedanje razvijanje priprav za te volitve. Slovenci smo složni, nemčurji od vlade popuščeni so taki, kakor hromec, akomu bergljo vzameš, ne morejo in ne upajo si naprej. Pač je lahko bahati se in zasramovati druge, če sedi na konji in brzo jahaš, a oni ne morejo peš dohajati te. A zdaj, zdaj se skusi nemškutarče ubogo, ko nimaš več vladnega konja, boš videl, kako daleč zadej boš ostal; še videti te kmalo ne bo.

Pa so res usmiljenja vredni ti nemškutarji, petelin za petelinom jim uhaja: Dežman, znani črni duh, ki si je na tako čudni način pridobil poslanstvo na Dolenjskem in Kočevskem, se zdaj tam še ponujati ne upa, čeravno dobro vé, da mu je najbrže kakih 40 glasov kočevskih tudi ta pot gotovih. Ali je pa morda tudi od kočevske stravi dobil migljej, da naj se gre ponujat kam drugam, da ga tudi Kočevvarji ne marajo več? Mogoče je to, ker je tem oblube ravno tako malo spolnil, kakor Dolenjecem; najbrž so ti tudi že spoznali tega tiča, da mu več ne upajo. Sploh je to veselo znamenje, da je pri priprostem ljudstvu na kmetih in po trgih prodrlo že pravo prepričanje, da od nemčurjev se nima nič boljega nadjati; zato so se volitve volilnih mož za nas ugodno izvršile še celó po takih krajih, kjer so do zdaj slovenske kandidate zametavali, posebno po Dolenjskem.

Tudi po mestih na Kranjskem se je veliko spremenilo. V tem obziru je pomenljiv že odstop dr. Schafferja (za Ljubljano) in dr. Suppana (za gorenjska in notranjska mesta). Čeravno opravičujeta svojo odpoved od vsake kandidature vsak s svojimi osebnimi, ne političnimi razlogi, vendar ni treba prevelike bistroumnosti za to, da ugane vsak, da za drugim grmom tiči zajec. Morda bodo posnemali ju še drugi bivši poslanci iz obupa, da bi zopet mogli voljeni biti, ker so se tako čudno odlikovali v državnem zboru, da so se vsem pametnim ljudem, četudi niso „hudi“ Slovenci,

oči odprle. Tisti švindal z „ustavoverstvom“ in „liberalizmom“ je pri kraji, le Ljubljana se še ni popolnoma spametovala, zato si upa Dežman zdaj tu kandidirati, ker bi ga drugje gotovo nikjer ne volili, tudi v velikem posestvu ne, kjer ima zavetje za deželno poslanstvo.

Nič drugače ni po drugih deželah. Na Štajarskem je v tem obziru najvažnejši mariborski okraj s slovenjegraškim in konjiškim. Tam sta Seidl in Brandstätter bila o zadnjih volitvah še bogova; kako pa zdaj! Zadnjega je vničila pravica, prvi pa je tudi popustil politično pot, ker vé, da ga volilci več ne marajo. Tudi po štajarskih mestih in trgih, katerih zastopnik je zdaj dr. Foregger, je potegnila druga sapa, vstal mu je močan nasprotni kandidat dr. Berks, in nikakor še ni določeno, kateri bo zmagal. Dr. Foregger se je namreč zameril, ker je vedno le s Herbstovci glasoval.

Na Koroškem, kjer je bilo narodno gibanje do zdaj najbolj mrtvo, je postalo vse živahneje, slovenska stranka, sama na sebi preslaba, da bi po vseh okrajih svojih prodrila, se je združila s konservativno, nemško-liberalni nasprotno, in tako je veliko upanja, da spravi vsaj dva svojih kandidatov za poslanca v državni zbor. Nemški liberalizem je tudi tam po večem že vso veljavo zgubil.

Na Goriškem imajo Slovenci le enega poslanca v kmetijskih občinah. A ravno tam ni vse tako, kakor bi moralo biti. Preveč je kandidatov in vsak ima za sabo precej močno stranko. Vnel se je nekak medsebojni prepir, kar vsi drugi Slovenci močno obžalujemo, in če se ne vleže o pravem času, utegne zopet g. Winkler voljen biti. Nadjamo se pa, da bodo Goričani zapazili vsem skup pretečo nevarnost ter se jej nasproti postavili s slovenskim, narodnim kandidatom, bodi si že kdor koli. Gosp. Povše jim je to pot olajšal, ker se je domoljubno sam odtegnil vsi politiki.

O tržaški okolici menda ni dvoma, da bi si ne volila vnovič svojega dosedanjega zastopnika gosp. Nabergoja, ki jo je vedno tako možato zastopal. Lahonski kači je menda tam glava že popolnoma strta, po zadnjih dogodkih v Trstu tudi ne bo imela nobene vladne podpore več.

Tako se lahko reče, da je po slovenskih deželah narodna reč v zadnjih letih močno napredovala, tujstvo pa da je daleč nazaj potisnjeno. Po mnogih volitvah in britkih skušnjah je prebivalstvo vseh krogov spametovano. tako, da samo dobro vé, komu je upati, komu ne. To se zdaj že kaže pri volitvah volilnih mož v kmetijskih občinah, o katerih nam prihajajo iz vseh krajev le ugodna in vesela poročila. Vidi se tudi, da besede grofa Taaffeja, ukazovajoče uradnikom popolno nepristranost, so veliko izdale vsaj glede agitacij, ker o zadnjih volitvah je bil skoro vsak nenarodni uradnik hud agitator za nemčurje. Koliko bo izdal Taaffejev ukaz o volitvah samih, to se bo pokazalo še le pri volitvah po mestih, kjer je nakupičenih največ c. k. uradnikov in penzionistov. Zato bi moral minister še jasneje in odločneje spregovoriti ter naravnost zažugati s kaznimi tistim, ki bi prestopili njegovo zapoved in se obnašali tako, kakor se že veliko let obnašajo o vsakih volitvah, namreč narodu nasprotno. Najbolje bi bilo, se ve da, če bi se sploh zdržali volitve; potem še le je mogoče, da pride na dan pravo mnenje prebivalstva, česar ravno želi minister grof Taaffe. Če se to zgodi, ne bo iz slovenskih pokrajin, bodi si iz kmetijskih občin, bodi si iz mest in trgov, prišel ne eden nemškutar v drž. zbor narod slovenski bo imel svoje naravne zastopnike, in če bo povsod tako, potem še le bo državni zbor pravi zbor poslancev avstrijskih narodov, od kterega se bo nadjati, da bo imel pred očmi blagor Avstrije in njenih narodov.

Ustava in federalizem.

Nemško-liberalci se krčevito drže svoje ustave, ker jim ta zagotavlja nadvlado v Avstriji. Pa njim ugaja le centralistična ustava, zato so uvedli volilno reformo, zato so tako skrčili pravice deželnih zborov. Mislilo se je, da hočejo tudi Čehi ustavo priznati s svojim vstopom v državni zbor. Vendar bi bilo to nasprotno njihovim dosedajnim težnjam. Ne gledé na zgodovinske pravice morajo Čehi, Poljaki, Slovenci, Dalmatinci že zavolj tega federalizem želeči, ker si centralizma drugače

Ljubljanske slike.

(Dalje.)

Gospa sploh (*domina luxuriosa nata aut facta*).

V občé je ni veliko razločiti od vélike gospé ne po nošnji ne po vedenji in življenji, ker je ženski svet tak, da v tem sili najviše kar more. Prav tako rojstvo in odgoja niste vidni znamenji, po katerih bi zanesljivo sočil prvo ali drugo, o tem določuje le stan moža in njegovo ali njeno premoženje. Ta se ima zahvaliti za to, kar je, svojemu ali starišev premoženju, druga telesni lepoti, tretja svoji duhovitosti, četrta kratkovidnosti sedanjega soproga in raznim ženskim intrigam, maloktera pa pravi srčoi ljubezni, ki je zvezala srca dveh brez ozira na stan in bogastvo.

Odgoja njena je bila različna. Če se sama prišteva omikanim, si je to omiko pridobila enako véliki gospej, v tej toraj stoji na enaki stopinji, kar je pa navadno soprogu in hiši v še večo škodo. Tu namreč je soproga večidel že žena, to je: možu ni več le kakor tiček v kleti, ki lepo poje, ali cvetica v lončku, ki diši in lepo cvete, namreč je že bolj potrebna stvar in če hoče biti v hiši le zavoljo lepšega, je hiši to kmalu poznati.

Druga vrsta je, ki nima skoro nobene druge odgoje, nego da se je za silo brati in pisati naučila, ravno tako nemščino kleplje, kakor da bi zelo skrhano žago pilil. Nošnja njena, če se med omikano gospodo štuli, je pač draga, a neokusna, obnašanje prevzetno, pogovor navaden, omikanemu človeku neprenesljiv, iz besed in dejanja gleda povsod ošabnost in baharija s svojim premoženjem ali s soprogovo vrednostjo, a zakon je redkokrat srečen, če se tudi domača nesreča skrbno prikriva in nikdar nalašč na veliki zvon ne obeša, ako tega ne storé drugi.

Dasiravno se po večem taka gospá vjema z veliko gospo, ima vendar še nektere posebnosti, po katerih je vredna, da jo nekoliko natančneje ogledamo v posameznih razdelkih.

1. Gospa trgovca in višega obrtnika (*domina centifolia*). „Stoperesna“ se imenuje zato, ker je na njej, kedar se očitno pokaže, najmanj sto raznih reči, navadno še več, nego se jih more v Ljubljani dobiti. Preteklost njena ni niti posebno slavna, niti v drugem obziru pomenljiva; bila je dekle ali gospodična čiste navadnosti, ki ni slovela po posebni telesni lepoti, ne po prevelikem bogastvu. Če pa je bila lepa ali celo bogata in lepa, je bil njen sedanji soprog že z doma

bogat in zakon se ni sklenil po obojih volji ali srčoi želji, marveč po navodu starisev ali volji njega, ki je bil že toliko premožen, da si je mogel izbrati telesno lepoto brez vse dote.

Po vsem tem se pa razloči te vrste gospá druga od druge, naj jih toraj nekoliko posebej ogledamo in to v posameznih izgledih, ki se pa po večkrat nahajajo.

Trgovca N. je toliko premožen, da njegov sin lahko izbira med gospicami mesta. Izbere si gospico, ki nima nič dote, a sloví po mestu zavoljo lepote in dobre odgoje. Se ve da je ženin po volji — ne toliko gospici, ki je brala veliko romanov in si želi za moža kacega viteza, ne pa „kramarja“ — pač pa materi, in poroka je prej, nego se morejo stare jezičnice o njem in o nji prav razgovoriti. „Medeni tedni“ so čuda kratki, kmalu vidiš mlado gospó, ki je prej nosila le taka krila, kakoršna je zmogla drobna možnjica starišev, po vseh javnih krajih preobloženo s svilo, zlatom itd. Zdaj še le začó vživati vse, kar si je prej izmišljevala, ne izpusti nobenega koncerta, nobene gledališčne predstave — izvzemši slovenske — nobenega plesa v kazini, kjer je brž „kraljica plesalk“ in si pridobi toliko častilcev, da se jih še okoli gospice nikdar ni toliko smukalo. Nevošljivi jeziki drugih bolj

misli ne morejo, nego tako, da vlada povsodi nemški jezik, in da se na Dunaji skopičijo vse državne oblasti. Ako hočemo svojo narodnost ohraniti, moramo težiti po federalizmu, naj bo že v katerih koli oblikah. Z uresničenjem §. 19. nam še nikakor ni pomagano, kakor smo mi že večkrat pisali, in kakor tudi zdaj češki „Pokrok“ naglašajo; kajti ravnopravnost, ki sloni samo na ministerskih ukazih, zna se nam z vsako novo vlado zopet vzeti ali vsaj v dvomljivost postaviti; treba je težiti po tem, da bomo na primer o naših šolah popolnoma sami odločevali, da dobomo samostalno višo sodnijo za vse Slovence, ki bo sama uradnike imenovala. Prav ima tudi „Pokrok“, če meni, da je vsa ravnopravnost iluzorična, dokler ne bodo Čehi sami odločevali tudi o svojih žepih, to je, dokler nemajo upliva tudi o svojem gospodarstvu. Ako ima državni zbor vse stroške dovoliti, potem nam zna vse naše prošnje odbiti in nam koristne ustanove na suho deti s samim izgovorom, da mora „štediti“, akoravno popolnem prizna narodno ravnopravnost. Čehi bi v resnici kapitulirali, ako bi svojo zgodovinsko pravo popustili in se udali ustavi, ter od državnega zbora, kjer sami nikdar večine imeti ne morejo, vso srečo pričakovali. Ko bi Čehi zgodovinskega prava ne imeli, morali bi si ga izmisliti, ker si svojo prihodnost le v federalizmu zagotoviti morejo. Skušnja bo pokazala, ako se narodna ravnopravnost kedaj uvede, da tudi nam Slovincem sedajna centralistična ustava in sam §. 19 nikakor ne zadostuje, vedno bomo morali hrepeneti še po dveh stvareh, namreč po zedinjenji vseh Slovencev v eno kronovino, naj se že imenuje kakor koli, in drugič po tem, da zadobimo taki Sloveniji potem toliko samouprave, da bomo sami odločevali o šolah in uradih, in v nekoliko meri tudi o našem denarju, o naših financah. Najmenj, kar bi zahtevati morali, bila bi avtonomija, kolikor je ima sedajna Hrvatska.

Prav imajo Čehi, da ne stopijo brezpo gojno v državni zbor, kakor mi, da ne priznavajo sedajne „Cislajtanije“ in sedajne centralistične ustave, ampak da se menijo le o tem, „kako bi se česko zgodovinsko pravo s sedajno ustavo v soglasje spraviti dalo.“

Da je sedajna ustava pomanjkljiva, tega

ne trdijo samo Slovani, to priznavajo ustavoverci sami. Še ni dolgo, kar so jo spremenili in uveli volilno reformo. In zdaj, kateri program koli pogledamo, povsod vidimo pritožbe zoper ustavo samo: eni pravijo, da imajo kmetje premalo volilne pravice, drugi menijo, da je treba kurijo velikih posestnikov odpraviti, tretji zametujejo delegacije in ves dualizem, četrti hočejo več pravic za deželne zbornice, peti več pravic za državni zbor, zopet šesti hočejo, naj se delegacije spremené v skupen parlament itd. Povsod tedaj vidimo veliko nezadovoljnost s sedajno ustavo; jasno je tedaj, da sedajna oblika ustave še ni vtrjena, da bo treba še marsiktere spremembe, prej ko bo v gajala vsem narodom. Pametno je tedaj, nikakor pa trdoglavno, ako tudi Čehi hočejo spremembo ustave v svojem smislu in v svojo korist, kajti če so jo ustavoverci sami spreminjali v svojo korist, in jo zopet zdaj spremeniti hočejo, zakaj bi jo ravno Slovenci morali imeti za tako sveto in nedotakljivo, da bi si ne upali nasvetovati nobene spremembe na njej? Tudi mi Slovenci moramo gledati, da ne pridemo prepozno, dokler se ustava še spreminja: če že zedinjene Slovenije ne moremo doseči, smemo pa vendar zahtevati poseben šolski svet za vse Slovence, kateri bo uvedel slovenske šole in izgojeval ter imenoval slovenske učitelje in profesorje; zahtevati moramo višo sodnijo za vse Slovence, ktera bo v slovenski pravni akademiji izgojevala slovenske juriste, in imenovala uradnike; mi smemo zahtevati, da se vsaj škofije ločijo po narodnostih, in da pridejo koroški Slovenci pod ljubljansko, vsi štajarski Slovenci pa pod mariborsko škofijo. Poleg slovenskih srednjih šol nam bo potem potrebno vsaj nepopolno vseučilišče v Ljubljani (za bogoslovje, pravoslovje in modroslovje).

Še le, kedar bo ustava tako prenarejena, da bo tudi nam mogoče dihati in živeti pod njo, da nam bo prihodnost zavarovana in zagotovljena, še le potem zamoremo in smemo postati tudi mi ustavi zvesti in udani.

Volitve.

Za litijsko občino bili so enoglasno izvoljeni: Gg. Alojzij Kobler, župan, Luka Svetec, notar in Jernej Zupančič, duhovnik v Litiji.

zanemarjanih sovrstnic vedó kmalo pripovedovati kratke, pa pikantne novice o tem in onem, ki ni zastoj tako lazil za gospó, o glediščnih igralcih, oficirjih, prejšnjih ljubimcih itd., in včasih se celó zgodi, da soprog pride vmes in potem je gospa nekaj dni „bolehná“; pa se navadno vse poravná, le da svet nima v rokah grabljivih dokazov. Če je govorica pa vendar že tako močna, da se z lepo ne dá podreti, gresta oba k fotografu, tam se dasta skupno fotografirati tako, da ona kolikor mogoče na njem sloni, in to fotografijo potem razobesi fotograf v svoji truhčici, da jo vsak lahko vidi. „Ta dva sta srečna“, pravijo potem tisti, ki ju ne poznajo; kdor pa ve, kako je, pravi: „To je le kakor v gledališču“, in obžaluje moža, ki je priženil le žensko lepoto, a še ta ni več samo njegova. — Pri domu mu ni za nobeno rabo, dopoldne ni nikdar oblečena, popoldne gre ali se pelje ven, če ne sprejema ali ne gre v drugo družbo, zvečer je gledišče ali kaka druga zabava, in če tega ni, pa se igra na glasoviru, bere romane in modne časnike, da se nobena nova moda ne zamudi. Poleti mora „na deželo“ ali v kake toplice, ker je mesto predolgočasno. Zavoljo lepšega vzame tudi otroke, ako jih

ima, z eno ali dvema pesternjama seboj, včasih tudi kako družnico, s katero si preganja čas, kedar ni moške družbe. Tako živi, dokler zmore mož njene potrate. Se vé da to trpi le nekoliko let, ker ni ga premoženja tako velikega, da bi ga taka žena ne zapravila, naj pridnost moža še toliko donaša. Ko se zgodi polom, ga navadno zapusti, ako je še v mlajših letih. Večkrat pa se pripeti kaj družega žalostnega, tudi to, da moža ob pamet ali celó pod zemljo spravi. Ko bi bil o pravem času vzel korobač v roke, bi se njemu in nji kaj tacega ne pripetilo.

Drug slučaj. Mladeneč, ki si je s svojo pridnostjo pridobil toliko, da si upa začeti kupčijo na svojo roko, ali ki jo je prevzel po starših, vzame priprosto dekle gosposkega ali polovičarskega stanu, katero je že prej poznal. Morda mu prinese v hišo kaj ali pa nič ko sebe in nekoliko cunj. Navadno se tudi ta kmalu začne odlikovati po svoji noši, vdeleževati se vseh veseljc in sploh posnemati višje stanove. Kratka njena pamet namreč misli, da je vse, kar mož skupi, že čisti dobiček, ktere ga lahko potratí. Ali tu veselje in zapravljanje ne traja dolgo, kmalu pride boben in potem se

V Kamnigoricí sta izvoljena: gosp. kaplan France Kadunc in g. Miha Pesjak, posestnik; v Kropi: g. Janez Kapus, župnik, Fr. Pirc, posestnik, in g. Jan. Berlič kaplan; na Dobravi: g. Janez Habe, župnik na Ovšišah, g. Jakob Poličar, župnik na Dobravi, in J. Rant, posestnik ovsiške fare, tedaj vsi zvesti narodnjaki.

V Dednem dolu: J. Tomšič, vrl narodnjak.

V Zagradcu trdni in značajni možje.

V Polhovem gradcu: oba gospoda kaplana in še dva druga zanesljiva moža.

V Šent-Janžu: g. fajmošter in štirje možje, ki stoje trdni ko skala.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 18. junija.

Na Štajarskem kandidira proti dr. Vošnjaku deželne sodnije svetovalec neki Pesarič, hud nemškutar, na programu vladi neprijaznih „fortšritlerjev“! Ali ti ljudje še niso izpredvidili, da je njih čas prešel? V savinjskih mestih ima pl. Berks upanje, da bo podrl Foreggerja, ker so ga zdaj tudi Brežčani sprejeli za svojega kandidata. Za Foreggerja bodo le Celjani v ogenj šli, vsi drugi trgi so večinoma na strani Berksa, ki je obljubil, da bode glasoval za ravnopravnost Slovencev.

Na Kranjskem imajo nemškutarji le še do Ljubljane nekoliko upanja, da jim bo izvolila Dežmana. Tako strastnega sovražnika Slovencev vendar uradniki in zmernejši Nemci ne bodo volili. Ko bi le v slovenskem taboru edinstvo vladalo, potem imamo tudi v Ljubljani dosti upanja do zmage. Žalostno bi bilo, ko bi nekteri iz osebnih ozirov roke križem držali, ali celó razpor sejali, celi stvari na kvar.

Isto tako obžalujemo, da se rodoljubi na Goriškem že ne zedinijo o osebi kandidata, ker bi nam še daljši razpor znal sicer najvarnejši okraj zgubiti in v nepoklicane roke spraviti.

Ako se posreči, da se na Českem med velikimi posestniki dožene tisti kompromis, kakor ga Taaffe želí, potem zadobi naša stranka kakih deset novih sedežev, nasprotna pa bo

oba potisneta nazaj v prejšnji pohlevni stan. Večkrat je tega kriv tudi mož, ki ravno tako, kakor njegova draga, zaide na stranska pota. — Vselej se pa taka zveza vendar ne konča tako žalostno, marveč so tudi izgledi, da žena spravi kupčijo više, ker je zvesta družnica svojega moža in mu pomaga pri zaslužku. Take pa ne boš videl veliko hoditi brez dela in nepotrebno oblačiti svoj život, k večjemu si ob nedeljah kaj boljšega privoščiti, a nikdar brez moža in otrok, če jih kaj ima. Telesno navadno ni tako lepa, da bi drugim glave mešala, ako bi bila, bi se morda tudi manj doma držala; zato je pa tudi pravilo, da si človek, ki ima služiti si vsakdanji kruh z delom, ne sme vzeti lepe, pač pa pridno ženo.

Tretji slučaj. Bogat trgovec vzame si lepo in bogato ženo. Sedanja odgoja že skrbi, da je vsaka ženska, lepa ali ne lepa, če je le bogata, strašno razvajena, da misli, da je vse na svetu le za njeno veselje. Taka maloktera prinese možu toliko dote, da bi ne potrebovala sama za-se vseh interesov in razen tega vsako leto še nekoliko kapitala. Razen tega je še častiželjna in ker na lestvi človeške imenitnosti sama ne more više plezati, žene moža,

za toliko glasov slabejša. V tem oziru so nam koristili štajarski „fortšritlerji“, ker so začeli upiti, da naj se grajščakom volilna pravica vzame, in to je plemenitaše oplašilo, da bodo bolj složno postopali nasproti kričačem iz nemških mest.

Hrvatski sabor se je odprl. Precej v prvi seji je začel rogoviliti znani Starčević, in hotel celó cesarski odgovor na adresu kritizirati. Znamo, da ima Starčević med mladino mnogo privrženecv, to nam pa ne brani, da le malo držimo na moža, ki je že toliko čudnih, rekel bi, prismojenih izjav med svet-poslal, opominjamo le, kako je v zadnji vojski Srbe ogrdil in z blatom ometaval v neki posebni knjižici, ki je v vseh slovenskih krogih zbudila gujus in nevoljo.

Nemški liberalci za prihodnji državni zbor že zopet ne vedó boljšega posla, ko da bi se pečali s civilnim zakonom. Tako ima „Deutsche Ztg.“ članek, kjer obžaluje, da v Avstriji še nemamo pravega civilnega zakona. — Mi mislimo, da ljudstvo v teh težavnih časih na vse drugo prej misli, nego na to, kako bi se ljudje ženili; dajte ljudem zaslužka in kruha, potem se bodo že sami znali ženiti po stari ali po kaki novi veri. Ljudje, ki jim le take muhe po glavi rojijo, niso pripravni za naše poslance. Nikar jih ne volite!

V **Bukovini** bodo menda zopet stare mameluke volili, kakoršen je Tomažuk, rojen Rusin, ki se pa kakor Foregger, tudi šteje med „deutschliberale Nationen“. Pravijo celó, da misli v Bukovini vitez Ofenheim kandidirati, kar je dokaz, da je Bukovina za vse dobra. Če bo Dežman v Ljubljani propadel, ga bomo tudi v Bukovino priporočali, in še nekatere take možake, katerih se pravradi znebimo.

V **Gradcu** stojé zdaj tisti goriški lahoni pred porotniki, ki so petarde metali itd. Njih imena kažejo, da izvirajo iz pravega rimskega roda, namreč: Jamšek, Mulič, Gregorič, Rjavec, Pogačnik in Richetti. Tedaj eden (Richetti) ima vendar laško ime!

Vnanje države.

Rusija razpošilja okrožnico, kjer se pritožuje čez Turke, da sitnosti delajo pri merjenji črnogorsko-turške meje. Tu se pač vidi, koliko je resnice na onih tendencioznih čenčarijah, kakor bi bila Rusija s Turčijo v zvezo stopila.

O **Albancih** se še vedno pravi, da so

če tudi po svojih zmožnostih za častne stopinje ni sposoben ali čas temu ni ugoden. V taki hiši ni sreče, kupčija gre rakovo pot in če se nazadnje vse prekucne, žena ne mara biti tega nič kriva. Ljubezni med njima prej ni bilo, pozneje se tudi ni izredila, toraj je vse mrzlo in otroci, če jih je kaj, so obema tuji, ker so bili večidel prepuščeni tuji odgoji — nemški, se ve da, ker slovenščina je tu le „kmečki jezik.“

Sploh pa so ljubljanske trgovske gospé zadnji čas zeló ponehale s svojim ponašanjem, ker manjka drobiža. Nobena stvar se namreč ne zna tako podati razmeram in zatajiti svojih lastnosti, kakor ženska — bodi si višega ali nižega stanu. Morda bo prišel celó čas, ko bo nehala vsa baharija. Le ljubezen do materne slovenskega jezika se jih še noče prijeti, ker jim je njihova „tul-nemščina“ še vedno ljubša od poštenega domačega blaga. Lepša strgana svilnata obleka, nego cela iz poštene domače robe. (Dalje prih.)

pripravljene, ustaviti se Turkom, Grkom, Avstrijancem in sploh vsakemu, ki bi oborožen na njih zemljo prišel. Braniti se ima vsak pravico, opravili pa se ve da ne bodo nič.

Nemci so dali novo pridobljenim Samoancem v avstralskih vodah popolno versko svobodo. Ob enem pa doma katolike še vedno preganjajo: zato je rekel katolišk poslanec: „mi katoliki bomo morali gledati, da nas Samoanci vzamejo kot svoje občane, ker potem bomo tudi mi versko svobodo uživali.“ Tak je liberalizem, da divjaka pusti pri svoji veri, katolika pa ne!

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 17. rožnika. (Nov strah Slovincem. — O volitvah in kandidatih. — Mestna godba.) „Zdaj pride v Ljubljano Herkul, ki bo Slovence podavil in pojedel; ta jim bo dal, ta jih bo učil kozje molitvice“, — tako se tolažijo zdaj nemškutarji, ko vidijo, da jim od vseh strani voda v grlo teče. Kdo pa je ta novi bav-bav? Nihče drugi, ko tisti dr. Kraus, ki so ga poklicali iz Gradca, da bo „Tagblatt“ vredoval. Gradec je domovina najhujših nemških kričačev, tam je tudi zbirališče „fortšritlerjev“, tedaj smemo verovati, da bo tudi ta dr. Kraus veliko vedel povedati ali pisati o „fortšritu“ in liberalizmu, in da bo s svojo učenostjo nadkrilil vse slovenske časnikarje. Ko bi le res bilo! Nam slovenskim časnikarjem je to le prav, kajti če je ta Kraus v resnici doktor, in če je bil sodelavec „Tagesposte“, potem bomo v „Tagblattu“ vendar toliko uma in vednosti našli, da se bo vredno z njim pričkat; — kakoršen je bil „Tagblatt“ zadnje čase, res ni bilo „muje“ vredno, da bi mu kdo ugovarjal, ker se mu je itak vsak smijal. Sicer je pa vse zastoj, naj si dobodo za vrednika dr. Krausa, ali Bismarka samega, tako slabe stvari, kakor je nemškutarska, nihče ne more v kredit spraviti, naše ljudstvo je že preveč izobraženo; Dežmanovo kraljestvo poka in se drobi na vsih stranéh.

Ker so vsi drugi okraji za nemškutarijo zgubljeni, pribežal je nemškutarski kralj Dežman v zadnjo trdnjavo svojega kraljestva, ter kandidira za ljubljansko mesto, kjer bo tudi izvoljen, ako mu bodo uradniki zvesti ostali. Ko bi naša stranka postavila v Ljubljani kandidata, kterege bi tudi uradniki voliti hoteli, potem zgubijo renegati še to svoje poslednje zavetje. Žalostno je, da ima Ljubljana toliko nemčurskega življa v sebi, pomisliti moramo, da ima središče Slovenije poleg neštevilnih uradnikov in penzionistov še protestantovsko občino, kakor Celje, in ravno na teh dveh mestih vidimo pogubni upliv tega življa, ker protestant je zmirom in povsod nemško misleč.

Danes je imel centralni volilni odbor zopet sejo, menda posledno za imenovanje kandidatov, ki se bodo zdaj vsak čas razglasili. Kolikor se do zdaj vé, naša stvar povsod dobro stoji. Nemškutarji imajo samo v Ljubljani še upanje zmagati, drugodi je za-nje — vse zgubljeno! Celó v velikem posestvu so mine položene, ki utegnejo to nemčursko trdnjavo raznesti.

Jako neugoden vtis dela na vse Slovence nesloga, ki se je zasejala med goriške Slovence. Namesto da se toliko trgajo za tisti mandat in tako naroden okraj v nevarnost spravljajo, naj bi raji posnemali štajarske brate, ki so se tako hitro zedinili o kandidatih. Naj bi se še o kandidatu za savinjske trge tako hitro zedinili. —

Pri letošnjih sprevodih se je nekterim

„fržmagalo“, da so imeli mestni godci hrastovo listje za klobukom. Saj vendar v šolskem drevoredu dosti lip raste! Sploh je kritika o godbi neugodna, ker res ne velja ta godba dosti. Tako mesto, kakor je Ljubljana, moralo bi se sramovati, da se zastran godbe še z Novim mestom meriti ne more!

Domače novice.

V Ljubljani, 19. junija.

(Narodni volilni odbor) je po naznanilih pododborov 17. t. m. določil kandidate za kmečke občine in gorenjska pa notranjska mesta. Zastran kandidata dolenskih mest se je še enkrat obrnil do pododborov v Novem mestu, za Ljubljano pa ga bo določil poseben shod ljubljanskih volilcev, ki se bode vršil v nedeljo 22. t. m. ob 11. uri dopoldne v čitalnični dvorani. G. Regali nam je sporočil, da on ni nič snoval na svojo roko, ampak da se je le potegoval za to, naj bi se za kandidata postavil tudi kak obrtnik, da bo pa po svoji moči delal za kandidate, proglašene od narodnega volilnega odbora.

(Volilni shod nemškutarjev v kazini) je bil silno žalosten, pičlo obiskan in dolgočasen. Govoril je edini stari renegat Dežman, ki se je ljubljanskemu mestu za kandidata postavil. Druzega se ni zgodilo nič, in tako se še zdaj ne ve, bodo li postavili še druge kandidate ali ne; za kmetijske občine jih skoro gotovo ne bodo, za mesta morda. Vsakako pa je velika predrznost to, da se stari renegat Dežman, ta vsemu domačemu prebivalstvu najzopernejši človek, upa kandidirati v Ljubljani, v glavnem mestu Slovenije. O tem bomo že še eno spregovorili.

(Ljubljanski „Tagblatt“,) po domače „turški list“ in „ljublanski butelj“, je dobil novega vrednika dr. Krausa iz Gradca. Mi moža ne poznamo, a tak, kakor je bil dose-danji Müller, ne bo mogel biti. Zdaj je bil list res že tak, da se je vsak norca delal, a na zabavljice njegove ni bilo vredno odgovarjati.

(Dr. Schaffer,) dosedaj poslanec nemčurskih Ljubljančanov v državnem zboru, je v „Laibacherici“ naznanil, da ne bo več prevzel poslanstva — „zavoljo bolehnosti“. To je vsaj enkrat nekaj pametnega od njega. A vendar se pokaže zdaj, da je ta „bolehnost“ le izgovor, da je svoje mesto odstopil svojemu mojstru Dežmanu, za kterege bi drugače v kranjski deželi ne bilo nikjer prostora. Morda ga pa tudi v Ljubljani ne bo, to se bo že še videlo.

Telegrafične denarne cene 18. junija.

Papirna renta 66.60 — Sreberna renta 68.25 — Zlata renta 77.85 — 1860letno državno posojilo 125.50
Bankine akcije 828 — Kreditne akcije 259.30 — London 116.— — — Ces. kr. cekini 5.47. — 20-frankov 9.95.

Leopold Götzl, podobar,

se je preselil na **Marije Terezije cesto v hišo št. 6** (nasproti luteranskemu tempeljnu) ter se priporoča častiti duhovščini za vsa cerkvena dela, kakor do zdaj.

Naznanuje tudi, da ima na prodaj ter izdeluje križeve pote, podobe svetnikov, okvirje itd. Prejemlje v popravo stare oltarje. (3)